

Список посилань

1. Концепція розвитку цифрових компетентностей, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
2. <https://chatgpt.com.ua/>
3. <https://bard.google.com/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-21>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТСТВА

Бублієнко Н. О.

*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри екології та екоменеджменту
Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна*

Відповідно до Закону України «Про освіту» (2017 р., зі змінами 2018–2023 рр.) академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та правил, якими повинні керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової діяльності. Метою цього є забезпечення довіри до результатів навчання, наукових чи творчих досягнень [1]. Враховуючи положення цього закону в нашому університеті провадиться активна робота щодо ознайомлення здобувачів та викладачів із принципами академічної доброчесності, видами порушень, відповідальністю за порушення тощо.

У НУХТ сформовано Кодекс академічної етики університету, працює комісія з питань академічної етики тощо. Відповідна інформація викладена на сайті університету [2].

Велику увагу ми, викладачі, надаємо ознайомленню студентства із положеннями академічної доброчесності. Особисто я є куратором групи здобувачів 2 курсу спеціальності 101 «Екологія». Коли мої студенти були на 1 курсі, одна із кураторських годин була присвячена вивченню положень Кодексу академічної етики. Хоча я навіть сказала б, що це було не просто «вивчення положень». Я спробувала донести студентам, які лише починали навчатись в нашому університеті, що таке академічна доброчесність; намагалась подати інформацію неформально, а так, щоб вони зрозуміли, наскільки це важливо, а десь

може і «круто» бути абсолютно самостійним під час виконання завдань, поважати інтелектуальні права інших людей, бути чесним і відповідальним при наданні інформації про свої власні наукові розробки (хай поки що більше аналітичного характеру, а не прикладного дослідження, але **свої, власні**).

Коли ми обговорювали зі студентами ці проблеми, виявилось, що багато хто зі школи абсолютно нормально сприймав списування відповідей на контрольні завдання; оприлюднення чийхось результатів наукових досліджень без вказування авторства (тобто фактично видаючи їх за свої власні); вигадування якоїсь інформації чи навіть «фактів» як таких, що реально існують тощо.

І дійсно було багато щирого здивування, що усе це та подібне, є порушеннями в сфері академічної доброчесності, порушеннями Законів України про освіту та вищу освіту. Тобто з цього слідує, що шкільна освіта надає не дуже багато уваги ознайомленню школярів із цими аспектами навчального процесу і вони, відповідно, є зовсім не обізнаними в цій сфері (або мало обізнаними).

Також на кураторській годині було багато питань щодо відповідальності (в першу чергу студентів) за порушення правил академічної доброчесності. І знову ж таки, здобувачі були здивовані, що така відповідальність дійсно є і в Кодексі академічної етики НУХТ вона чітка прописана.

І якщо повторне проходження оцінювання (переписування/перезадання контрольної роботи, заліку, іспиту тощо) чи проходження відповідної освітньої компоненти освітньої програми були сприйняті здобувачами цілком спокійно, то зниження семестрового академічного рейтингу, позбавлення стипендії чи навіть відрахування з університету, викликали бурхливі дискусії та обговорення.

Дуже напружила студентів інформація про те, що бакалаврські та магістерські кваліфікаційні роботи в НУХТ обов'язково перевіряють на унікальність. Що існує певна відсоткова межа запозичень в роботі, вище якої її не приймають до розгляду в екзаменаційній комісії тощо.

У будь-якому разі під час наших обговорень виявилось, що ця тема цікава і актуальна для студентів, викликає живу реакцію, питання, стимулює до дискусійного обговорення.

На 2 курсі я, як куратор, запланувала проведення ще однієї кураторської години на цю ж тематику. Але спробуємо обговорити питання академічної доброчесності вже враховуючи досвід, здобутий студентами за рік навчання у виші, перевіримо, які зміни у їх ньому ставленні до цієї проблематики відбулись (і чи відбулись взагалі).

Однозначно можемо сказати, що таку просвітницьку роботу слід проводити. Ознайомлення із академічною доброчесністю здобувачів та

викладачів є важливою компонентою навчального процесу і важливим фактором його покращення.

Список посилань

1. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 25.09.2023).
2. Регламентуючі документи НУХТ, Київ, 2023. <https://nuft.edu.ua/dostup-do-publichnoi-informacii/akademichna-etika/reglamentuyuchi-dokumenty-nuxt> (дата звернення 28.09.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-22>

ВИХОВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Булатнікова Н. М.

вчитель початкових класів

Комунальний заклад «Харківська санаторна школа № 9»

Харківської обласної ради

м. Харків, Україна

За «Великим тлумачним словником» «добročесність» визначається як «висока моральна чистота, чесність», «добročесний» – це той, хто «живе чесно, дотримується всіх правил моралі» [2, с. 230]. Тому можна стверджувати, що добročесність – категорія, яка стосується етичної, моральної сторони нашого життя. «Законодавчі зміни актуалізували проблему академічної добročесності в сучасній українській школі» [4, с. 16]. НУШ поставила перед педагогами такі виклики: використання освітніх технологій для формування ключових компетентностей і наскрізних умінь учнів. Освітній процес повинен бути пронизаний такими формами і методами роботи з підростаючим поколінням, які сприятимуть формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.

Стаття 42 Закону України «Про освіту» визначає академічну добročесність як «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої)